

כיצד להעריך מבנה עטין?

הבה ניווכח אם אמנם ידוע לך
איזהו עטין בעל מבנה טוב...

התשובה הנן בעלות עטין שכושר קיבולו רב
ושמבנהו טוב.

רקמות העטין

עטין טוב הנו רך, גמיש וללא פלחים. עטין
קשה או בשרי אינו רצוי. הרקמה הבלוטית.
הצינורות והבריכות מעניקים מבנה רך לעטין.
עטינים גדולים, שרובם רקמה חיבורית, הנם
קשים למגע, ואינם מסוגלים לייצר כמויות
גדולות של חלב.

עטין טוב מתרופף לאחר החליבה והוא נראה
מדולדל עם קיפולים רפים ממקום חיבורו
האחורי.

עטין גרוע כמעט ואינו משתנה בצורתו או
במבנהו לאחר החליבה.

עטינים או חלקי עטין שהיו נגועים בצורה
קשה במאסטיטיס מפתחים פלחים גדולים. הסי-
בה לכך היא שבאותם המקומות תפשה רקמה
חיבורית קשה את מקומה של הרקמה הבלוטית
הרכה.

הפטמות

פטמותיו של עטין טוב סדורות בריבוע,
הן אחידות בגדלן ובצורתן, בעלות גודל בינוני
ונוחות לחליבה. גם בהן לא רצויה נוכחותם של
גושים או רקמה קשה אחרת.

ווריד החלב והבריכות

שני החלקים הנוספים של מערכת הפרשת
החלב, מלבד העטין והפטמות, הם ווריד החלב
ובריכות החלב. בחלקם הם גלויים ובחלקם
מוסתרים.

לדעת מומחי משרד החקלאות האמריקאי
יש להזהיר בפני הפרזה בהערכתם של הווריד
דים כאשר באים לבחון בקר חלב.

ישנו סעיף אחד בגיליון המבחן של בקר
חלב, שמשקלו עולה על זה של כל שאר הסעיפים
יחד. והוא — התפתחותו ומבנהו של העטין. אילו
הובאה לפניך פרה טובה, חזקה ובריאה, בעלת
אופי חלבני למופת, מגודלת ובעלת כושר ייצור
רב עדיין לא היית מעניק לה את הפרס הראשון
במקרה שמבנה העטין שלה הוא עלוב.

הוא הדבר אף לגבי בחירת פרות לשם הק-
מת עדר יסוד.

מה זה עטין טוב? הבה ונבחון את הדבר.

צורה

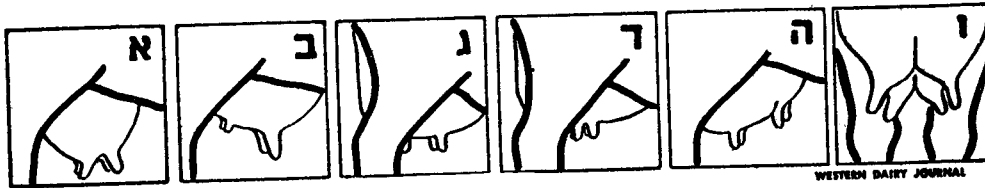
בעיצומה של תקופת החליבה צריך עטין
טוב להיות גדול. הוא משתרע במידה רבה
קדימה ודי רחוק אחורנית; הוא אף מחובר יפה
אל הגוף. תחתיתו או „ריצפתו“ של העטין תהא
רחבה ואפקית. ארבעת הרבעים מפותחים במידה
שווה ואינם נפרדים במידה רבה האחד מן השני.

אם מסתכלים על העניין מנקודת ראות אחרת,
הרי שהעטין צריך להיות די גדול כדי ייצור
החלב והכלתו. יוצא, איפוא, שהכלל הנו שכל
שהעטין גדול יותר כן ייטב. פרות בעלות עטין
קטן אינן יכולות להיות בעלות תנובת חלב
גבוהה. כאשר העטין יפה מלפנים ומאחור הוא
יהיה איפוא בעל הצורה הטובה ביותר ובעל כושר
הקיבול הגבוה ביותר, ואין לחשוש שיתפרק
לרבעיו ויהיה נראה כמתנענע.

עטין בעל מבנה נכון, לא זו בלבד שהנו
בעל כושר קיבול גדול מזה של העטינים בעלי
המבנה הגרוע, אלא שהוא גם מבוטח יותר בפני
פגעים ונזקים. כמו כן מוסיף היא במידה רבה
לחינה של הבהמה. לצורתו של העטין נודעת
חשיבות רבה בזירת התערוכה.

מבחינה כלכלית נודעת לעטין בעל הצורה
הנאה חשיבות נוספת — כל הפרות גבוהות

וורידים החלב הנם צינורות הדם המתבלטים בדרך כלל מעבר העטין לאורך הבטן. הם נושאים מהו הליקוי בכל אחד מן העטינים המצוירים כאן?

- א. עטין מיטלטל. נגרם על ידי התרופפות החיבורים אל הגוף.
 - ב. עטין שמחציתו האחורית בלתי מפותחת והפטמות בגודל שונה.
 - ג. עטין טוב, מאוזן יפה, הפטמות במקומן הנכון ובעלות גודל בינוני.
 - ד. הפטמות מקובצות יחדיו יתר על המידה.
 - ה. הרבעים הקדמיים בלתי מפותחים, המגרעת השכיחה ביותר בעטינים.
 - ו. מראה מלפנים של עטין המגלה חלוקה עמוקה מדי בין החצאים והרבעים.
- לין מקדונלד אלן
(תורגם מתוך ה"פארמרס דייג'סט" מאי, 1957).

חזרה אל הלב את הדם, לאחר שסיפק לעטין את החמרים הדרושים לרקמה הבלוטית המייצרת את החלב. וורידים גדולים, ארוכים, מפותלים ומסועפים במידה רבה נחשבים כעדות לכוח הרבה מפותח.

בריכות החלב, אלה הם החללים שבדופן הבטן, דרכם עוברים הוורידים חזרה אל הלב. הם מתאימים בממדיהם ובמספרם לוורידים החלב. בבואך לברור לך פרות לעדרך או בהיותך שופט בתערוכה דע כי העטין וכל הקשור בו מהווים את העדות הנאמנה ביותר בכל הנוגע לכוח ייצור החלב של הפרה. למד להכיר במעלותיו של העטין הטוב ולפסול את זה הגרוע.

מה זה פרה?

(הגדרה "מודרנית")

כדי להפיג את המתיחות והעייפות באחת הישיבות של הוועדה לשיווק החלב במשרד החקלאות בארה"ב, השמיע אחד המשתתפים את הגדרת הפרה כדלהלן:

הפרה הינה מכונה בעלת הנעה עצמית ובעלת רוח חיים, עטופה עור בלתי מעובד. בקצה האחד היא מצוידת מקצרה, מגרסה וציוד סטנדרטי אחר, בכלל זה מערכת מגן, פנסים קדמיים וצופר. בקצה השני מצוי מיכל לחלוקת חלב ומחבט יתושים.

במרכזה של המכונה מצוי מיתקן בצורת בריכה, אגירה והתססה, שלוש סידרות של טרנספורמטורים ימערכת מסובכת של צינורות הולכה.

מכונה זו מצוידת גם במיתקנים להסקה מרכזית, במערכת משאבות ובמכשירים למיזוג האוויר.

על אף המסתורין והסודיות שבמכונה זו, אין היא רשומה במשרד הפטנטים, והיא מצויה בגדלים ובצבעים שונים; קושר הייצור שלה מתגודד בין טון אחד ל-20 טון חלב בשנה.